

Жендэрийн болон оролцогч талуудын дүн шинжилгээ

Рэймонд Жирвэйс
2022

Агуулга

- ❖ Оролцогч талуудын дүн шинжилгээний хэрэгцээ шаардлага;
- ❖ Оролцогч талуудын дүн шинжилгээ хийх үйл явц
- ❖ Оролцогч талуудын дүн шинжилгээ хийх аргачлал
- ❖ Бүх үе шатанд жендэрийн тэгш байдлын үзэл баримтлалыг тусгах нь

ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУД ГЭЖ ХЭН БЭ? ЯАГААД ЧУХАЛ ВЭ?

➤ Оролцогч талууд гэж хэн бэ?

- Оролцогч талууд гэдэг нь төсөл/хөтөлбөрийн **нөлөөлөлд өртөж буй** эсвэл **үр шим хүртэж буй** байгууллагын дотоод болон гадна хувь хүн, бүлэг хүмүүс, түнш байгууллагууд болно.

➤ Оролцогч талууд яагаад чухал вэ?

- ҮДСУ системд **бодитой төлөвлөгөө**, үр өгөөжтэй төлөвлөлт гаргахын тулд та хүсэж буй үр дүнгээ тодорхойлохоос гадна оролцогч талуудыг тооцоолон, тэдний санал сэтгэгдлийг сонсох хэрэгтэй.

ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДЫН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙХ 8 АЛХАМ

- 1-р алхам: Үйл явцыг **төлөвлөх**: Үр дүн, үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхийн тулд ямар мэдээлэл цуглуулах шаардлагатайг тодорхойлж, мэдээлэл цуглуулах явц дах хэлтэс **тус бүрийн оролцоог төлөвлөх** хэрэгтэй.
- 2-р алхам: Зорилгыг **тодорхойлох**: Оролцогч талуудын дүн шинжилгээг хийж гүйцэтгэх эхний алхам бол дүн шинжилгээ хийх зорилгыг тодорхойлох, мэдээллийг ашиглах хэрэглэгчдийн тодорхойлох, **мэдээллийг хуваалцан харьцуулах** замаар мэдээллийг ашиглах төлөвлөгөөг хэлтсүүдийн хооронд уялдуулах
- 3-р алхам: Гол оролцогч талуудыг **тодорхойлох**: Боломжит бүх оролцогч талуудын жагсаалтыг гаргах, тэдгээр нь **анхдагч болон хоёрдогч** оролцогч талуудын аль нь болохыг тодорхойл
- 4-р алхам: **Аргачлалыг** сонгох
- 5-р алхам: Мэдээллийг **цуглуулах**, бүртгэх
- 6-р алхам: Оролцогч талуудын **хүснэгтийг** бөглөх
- 7-р алхам: Оролцогч талуудын хүснэгтэд **дүн шинжилгээ хийх**
- 8-р алхам: Мэдээллийг **ашиглах**

ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДЫН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙХ 8 АЛХАМ

- **1-р алхам:** Үйл явцыг **төлөвлөх:** Үр дүн, үр өгөөжийг нэмэгдүүлэхийн тулд ямар мэдээлэл цуглуулах шаардлагатайг тодорхойлж, мэдээлэл цуглуулах явц дах хэлтэс **тус бүрийн оролцоог төлөвлөх** хэрэгтэй.
- **2-р алхам:** Зорилгыг **тодорхойлох:** Оролцогч талуудын дүн шинжилгээг хийж гүйцэтгэх эхний алхам бол дүн шинжилгээ хийх зорилгыг тодорхойлох, мэдээллийг ашиглах хэрэглэгчдийн тодорхойлох, **мэдээллийг хуваалцан харьцуулах** замаар мэдээллийг ашиглах төлөвлөгөөг хэлтсүүдийн хооронд уялдуулах
- **3-р алхам:** Гол оролцогч талуудыг **тодорхойлох:** Боломжит бүх оролцогч талуудын жагсаалтыг гаргах, тэдгээр нь **анхдагч болон хоёрдогч** оролцогч талуудын аль нь болохыг тодорхойл
- **4-р алхам:** **Аргачлалыг** сонгох: Оролцогч талуудын тоон болон чанарын **мэдээллийг** гарган авах нь дүн шинжилгээний гол зорилт учраас энэхүү зорилтыг биелүүлэхэд туслах аргачлалыг сонгоно.

ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДЫН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ ХИЙХ 8 АЛХАМ

- **5-р алхам:** Мэдээллийг **цуглуулах**, бүртгэх: **Зохион байгуулалт**: тов гаргах, нүүр тулсан уулзалт эсвэл skype?, зөв хүнтэй уулзах гэж байгаа эсэхийг нягтлах
- **6-р алхам:** Оролцогч талуудын **хүснэгтийг** бөглөх: Энэхүү алхмын зорилт нь оролцогч талуудаас авсан ярилцлагын тэмдэглэлээс хэрэгтэй мэдээллүүдийг нэгтгэн **хураангуйлж** дүн шинжилгээний матрикс-д (дараагийн хуудсанд) оруулах шаардлагатай мэдээллийг тодорхойлох
- **7-р алхам:** Оролцогч талуудын хүснэгтэд **дүн шинжилгээ хийх**: Дүн шинжилгээ нь тухайн салбар болоод үйл ажиллагаатай холбоотой оролцогч талуудын ач холбогдол, мэдлэг, ашиг сонирхол, байр суурь, боломжит түншлэлийн талаарх мэдээллийг харьцуулж, **дүгнэлт гаргахад** чиглэнэ.
- **8-р алхам:** Мэдээллийг **ашиглах**: Оролцогч талуудын дүн шинжилгээг маш олон зүйлд ашиглаж болно: Төвийн **харилцаа холбоог** өргөжүүлэх; хэлэлцээр хийх үеэр нөлөө бүхий **дэмжлэг болон хөшүүргийг** бий болгох; Дэмжлэг бага үзүүлдэг оролцогч талуудын **итгэлийг** нэмэгдүүлэх; Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны **үр дүнг** нэмэгдүүлэх боломжтой; Шинэ үйл ажиллагаа болон түүний үр дүнг **төлөвлөх** суурийг бий болгох; Оролцогч талуудын дүн шинжилгээний **үнэлгээ гаргахад** ашиглах мэдээллийн сантай болно.

ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДЫН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ МАТРИКС (ЖИШЭЭ)

Оролцогч тал	Холбогдох хүн <i>Утас, э-мэйл хаяг, вэбсайт, хаяг</i>	Нөлөөлөл <i>Төслийн үйл ажиллагаа тухайн оролцогч талд хэр их нөлөө үзүүлэх вэ? (Бага, дунд, их)</i>	Нөлөөлөл <i>Тухайн оролцогч тал төслийн үйл ажиллагаанд хэр их нөлөө үзүүлэх вэ? (Бага, дунд, их)</i>	Оролцогч талд юу чухал вэ?	Оролцогч тал төсөлд ямар хувь нэмрийг хэрхэн оруулах боломжтой вэ?	Оролцогч тал төслийн үйл ажиллагаанд ямар саад учруулах талтай вэ?	Оролцогч талтай хамтран ажиллах арга барил/ стратеги

Байгууллага, төсөл, бодлогодоо жендэрийн талаар тусгах хэрэгтэй вэ?

- Төрийн яамд, судалгааны байгууллагуудыг оролцуулаад ямар ч байгууллага жендэрийн хувьд саармаг БИШ юм.
- Жендэрийн асуудал нь заримдаа **ил харагддаг**, заримдаа **нуугдмал** байдаг.
- Жендэрийн эрх тэгш байдал зөвхөн эмэгтэйчүүдийн асуудал биш.
- Жендэрийн талаар мэдлэг, ойлголттой байх нь ажлыг илүү үр бүтээмжтэй, судалгаа шинжилгээг өндөр чанартай болгоход чиглүүлдэг.

Жендэрийн дүн шинжилгээ практикт

- Жендэрийн дүн шинжилгээ нь асуулт асуух замаар мэдээлэл цуглуулж шинжлэх үйл явц юм.
- Төсөл хөтөлбөрийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, хянах, үнэлэхдээ эдгээр асуултад хариулдаг.
- Боломжит асуултауд:
 - Би ямар асуудал дээр ажиллаж байна вэ?
 - Эмэгтэйчүүд энэ асуудалд хэрхэн ханддаг вэ? Эрэгтэйчүүд энэ асуудалд хэрхэн ханддаг вэ?
 - Эмэгтэйчүүд энэ талаар ямар мэдлэгтэй вэ?
 - Тэд энэ асуудалд хэрхэн хандаж байна вэ?
 - Эрэгтэйчүүд энэ талаар ямар мэдлэгтэй байдаг вэ? Тэд энэ асуудлыг хэрхэн хандаж байна вэ?

Тэргүүн туршлага: Хүйсээр ангилсан мэдээлэл

Хүйсээр нь ангилсан мэдээлэл: өгөгдлийг оролцогч талууд, ажилтан албан хаагчид, сургалтын оролцогчдоос цуглуулж болно.

Нас, хүйс, газар зүйн байрлал гэх мэт олон янзын хүчин зүйлээр ангилж болдог.

Энэхүү туршлага нь чанартай өгөгдөл цуглуулж, жендэрийн дүн шинжилгээ хийхэд тусалдаг.

• “Баярлалаа”

In partnership with
Canada

Mongolia:
Enhancing Resource
Management through
Institutional Transformation

Address: Floor 3, National Times News Tower Khudaldaanii gudamj, Khoroo 1
Chingeltei district, Ulaanbaatar-15160 Mongolia

Phone: 7610-5000